

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt., 1/2 évre 6 frt., 1/4 évre 3 frt., 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt., 1/2 évre 7 frt., 1/4 évre 3 frt. 50 kr., 1 óra 1 frt. 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor *egyszer* 10 kr., minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyitlér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Kettő helyett három.

Arad, szeptember 10.

A függetlenségi pártok egyesítésére irányult mozgalom, melynek — Olaszországból történt visszaérkezése után — Kossuth Ferencz magát pár nap előtt vezetőjéül proklamálta, azóta a hajduböszörményi választókerületben keltett visszhangot. A függetlenségi párt köre Szinay Gyula képviselő közbejöttével itten nem elégedett meg azzal, hogy az egyesülés iránti óhajának határozatilag kifejezést adott, hanem e rezolúciójáról körlevélben az összes függetlenségi köröket hasonló eljárásra való felhívás mellett értesíteni határozta, egyben felszólítván a képviselőházi függetlenségi párt két árnyalatát, hogy egyesüljenek.

Tisztelet adassék egyébként a hajduböszörményi választókerület függetlenségi köréből alakult konventikum jelentőségének erkölcsi és társadalmi tekintetben, mindazonáltal mi — ösmerve egy vidéki helybéli gyülekezet megcsinálása és vezetésének útját-módját — nem tulajdoníthatunk annak nagyobb fontosságot, mint akár egy szócsonk, melybe Szinay képviselő ur az ő mondókáját beledudálta. Es viszont ennek sincs több értelme és értéke, mint Lukács és Barabás képviselők episztoláinak, mert hiszen nincs semmiféle mandatumjuk ahhoz, hogy a párt nevében ily nagy horderejű mozgalmat kezdeményezzenek; ők csak úgy „*Auf eigene Faust*” dolgoznak, ami Lukácstól, ki egyik pártklubnak sem tagja, még megjárja, de kevésbé érthető Barabástól, aki tudtunkkal a Justh-párt híve, s ezen parlamenti pártárnyalat *egységes* akciójával

val a dolog természeténél fogva szolidáris.

Ugyanennek a példátlan fegyelmetlenségének adta tanubizonyosságát — még pedig sokkal nagyobb mértékben — Kossuth Ferencz az ő kiáltványával s a most újabban tervbe vett szegszárdi útjával, hol magát az egyesítés apostola, s az egyesülendő párt vezére gyanánt fogja majd proklamálni és ünnepeletni; mert tudtunkkal ez idő szerint Kossuth Ferencz is csak egyszerű tagja annak a parlamenti pártkörnek, melynek sajtóképen Justh Gyula volna a vezére és — vezetője.

Alig tévedünk, ha a szegszárdi vállalkozás és a hajduböszörményi párthatározat között, mely Szinay képviselő sugalmazásából Kossuth Ferenczet állítja országosan körözött proklamációjában az egyesítési mozgalom élére, bizonyos nexus, összefüggés van, ugyannyira, hogy — ha e kölcsönös mandátum biztosító üzletben tervszerűség és rendszer van — az nem lehet más, mint a vadakból és Justh és Ugron-párt rokon elemeiből egy *Kossuth-párt* alakítása, mely a nagy név köztö erejével győzze majd le a különböző elvek és személyi ellentétekből eredő repulziót, s mely ugyancsak e név hatalmával a pártalakulás további folyamában csatlakozásra vagy abdikációra kényszerítse az egymással szemben álló mostani két pártcsoportot, illetőleg azok tagjait.

A Kossuth vezérsége alatt fölszínre került egyesülési mozgalom tehát közelről tekintve nem egyéb, mint sajátképen *egy bomlási procezzus*, mely a meglevő két árnyalat mellett azok rokon elemeiből egy harmadik pártárnyalatot, a

Kossuth-pártot törekszik létrehozni azon nyíltan hangoztatott czéllal, hogy az egyesülés magvával szolgáljon, holott nyilvánvaló, miszerint az országos pártkörök szünetelése közben, ugyszólván lopva iniiciált ezen mozgalom tényleg nem más, mint a mandátumjukat féltő függetlenségi képviselők kapaszkodása Kossuth Ferencz palástjába, ki elég *öntudatos*, hogy magát a Justh és Ugron pártiak porének bírójául, a közöttük fennálló mély elvi ellentétek elosztójául vagy — végső esetben — renitenciájuk megtorlójául érezze hivatva.

László főherczeg. †

Aradváros részvéte.

— Saját tudósítónktól. —

Az országot, s az uralkodóházat ért nagy csapást Arad szab. kir. város közönsége is érezve, a városi törvényhatóság tegnap délelőtt 10 órakor rendkívüli közgyűlése jött egybe.

A közgyűlésen a városatyák csaknem teljes számban jelentek meg. Mély csend uralkodott a teremben, midőn az elnöklő Fábrián Fászló főispán megnyitotta az ülést a következő szavakkal:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

A múlt héten egy czéltűvesztett golyó diós őseihez szólította László főherczeg, az áldott emléktű József nádor unokáját, József, szeretett főherczegünknek nagyreményű fiát.

A megboldogult főherczegnek bölcsője a haza területén ringott, és ő nemes elődeitől teljes mértékben örökölte a haza iránti szer-

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Súlyedés.

Valcarenghi Hugó elbeszélése.

„Aradi Közlöny” számára classból fordította:
Szöllősi Zsigmond.

Olykor olykor csakély napszám pénzért egy ember megnyesogette a fákat, hogy legyen elég tűzrevaló, itt-ott oltásokat végezett, elsimította a göröngyöket, s Rinaldo néha szóba állott vele. A beszéd természetesen a kert körül forgott; így munka közben minden lelkesedés nélkül, fáradt hangon szólt a férfi egy-egy fejsze csapás után: — Kár bizony . . . ilyen kert, mint ez! . . . emlékszem még a szép időkre . . . a mikor még jólelkű nagyatya élt! a legszebb kert volt Silvapiánában! . . . A rendbeszedéshez idő és pénz kellene! . . . Meg sok egyéb! . . . En lássa rendbehozhatnám, de legalább is kétszer hetenként ide kellene jönnöm . . . s könyörtelenül megitatni mindent . . . minden arasznyi területet külön kellene megművelni, fel kellene forgatni az egész talajt . . . Látja a fát? ezt a cserjét? látja ezt a gazt? azt, mely kiöli, elfojtja a gyökereket is? Ki kellene pusztítani mind az átkozott . . .
Gazról beszélt a jó ember a bánatos kép-

pel hallgató Rinaldonak, s e közben a petrezselyem, murek, zöldség, tök, sárgarépa növényekre mutatott, melyek mindenfelé buján tenyésztek, s melyeket Ottolini Ferdinándnak esze ágában sem volt kiirtani, sőt czéltatosan tiltatta be hogy Ghita, a cseléd onnan fedezhesse reggelenként a ház szükségleteit, s ne kelljen ezeket a piaczon drága pénzen vennie.

Ghita mindannyiszor nem csak annyit szedett, a mennyi az urasági asztalra épen elég lett volna: soha nem feledkezett meg magáról és házáról, s Ottolini ur tudtán kívül, köténye alatt naponta vitt haza szállítmányt. A zöldségfélékkel azonban be nem érte, lopott biz ő egyebet is: leveses talát, egy-egy szelitet a sültből, a tyuk-ozombját — mit, a mit a jó szerencse épen a keze ügyébe hozott. S ha esetleg Rinaldo rajta csípte — mert hogy a konyhába is be-be szokott nézni — Ghita elhitette vele, hogy azt a valamit az őt megillető részből előlegzte az uraság, s ő, a szegény asszony, haza viszi azt férjének és Juliskájának. Rinaldo kissé félénk gyerek volt, úgy tett, mintha hinne a cseléd nyilatkozatában; mikor pedig Juliskának a Ghita leányának nevét hallotta, a ki csakugyan szép leány volt, nem tudott a naponként ismétlődő rablás eilen felszólalni. Elékn pir futotta el az ifju arcát, lábai remegtek, ajkai egy szót ki

nem tudtak volna mondani. S csak fokozódott a vágya, bár viszont láthatná a leánykát, kit gyermek kora óta ismer, s azóta nap-nap után szebbnek lát. Kereste az alkalmat, hogy egyedül lehessen vele, úgy futólag sokszor beszélt róla az anyjával, hogy megtudja, mit csinál, hány órakor jön haza a munkából, mikor megy a templomba, s más efféléket.

Juliska massamód leány volt, még pedig igen szép és eleven. A városban mindig körülrajongták a fiatal emberek; s ő jól tudott kacérkodni, udvaroltatott magának, s kinevette őket. Cesarino, a cipészszegéd, halálisan belészeretett; szörnyen szerelmes leveleket irt hozzá, s kinyilatkoztatta nem egyszer, hogy nőül akarja venni. Julia gyakran beszélt Cesarinoról anyjával, barátánival, mindenkivel: elmondta, hogy jó fiu, szellemes, kedves, jól érti a mesterségét; de néha, Rinaldóval beszélgetve, nevetett rajta. Vasárnapokon Julia nem ment az útleletbe, vagy, ha igen, akkor is már a mise előtt visszatért. Ilyenkor ő is elment Fernando ur kastélyába, hogy anyjának segédkezzék munkájában. Rendszeresített egyet-mást a szobákban, lement a kertbe, beszélgetett az urasággal, a ki nagyon udvarias volt vele szemben, s hébe-hóba valami kis ajándékkal is kedveskedett neki; leginkább azonban Rinaldóval beszélgetett, a ki folytonosan hebegve pirult szépsége előtt; egy kicsit még zavarba is ejtette éppen nem tartózkodó be-

tetet, ragaszkodást, úgy, hogy mi őt méltán a miénknek nevezhetjük.

Azért ama fájdalomban, melylyel a vesztesség a fenséges szülőket sújtotta, s melyben nemesen érző, jó királyunk is élénk részt vesz, e hazának minden igaz fia benső szível osztozik, s mindenki együtt érzi, mikép a megboldogult főherozeggel nagyon sok és fényes hazafiai reményünket temették el.

Midőn a nagyméltóságú belügyminiszter irtól értesítést vettem, kötelességemnek tartottam ezen közgyűlésnek összehívása által a törvényhatóságnak alkalmat adni arra, hogy a vesztesség felett érzett fájdalomnak kifejezést adhasson.

Bátorodom indítványozni:

Iktassa a közgyűlés a vesztesség felett érzett fájdalmát jegyzőkönyvbe, s örökítse meg ezáltal is László főherozeg emlékét, adjon kifejezést részvétének a fenséges családnak intézett feliratban, a koporsóra a város közönsége nevében koszorút helyezzen, végül magát a temetésen küldöttségileg képviseltesse. (Általános helyeslés.)

Bing Vilmos szólalt fel ezután, s meleg szavakkal emlékezett meg a fiatal László főherozegről, aki az egész ország szeméfnye volt, s maga részéről szinte hozzájárul a főispán indítványához.

Edvi Illés László kamarai titkár emelkedett fel ezután, s rövid, de őszinte szívből fakadó beszéddel válaszolt a város ama gyászát, melyeket a kisjenői katasztrófa idézett elő.

Annival is inkább kívánja a városnak megnyilatkozó részvétét minél ekklatásabbá tenni, mivel a gyászoló fenséges család Arad megyének legnagyobb birtokosa is, kivel Arad polgárai a fenséges család részéről történt többszöri látogatás révén érintkezésben állottak.

Igy kétszeresen sújtja Arad városát a bánat, mely sújtja az egész magyar hazát, így kétszeresen kötelessége Arad városának osztozni az egész nemzet mélységes gyászában.

A magyar nemzet, de kivált Arad nem hagyja magát tulszárnyaltatni a dinasztikus érzelmekben, ha azokat a hazaszeretet fénye hatja át.

Csatlakozik a főispán indítványához, melyet ezután a közgyűlés egyhangulag egész terjedelmében elfogadott.

A mai temetésre Arad város képviselőiben Fábrián László főispán vezetése alatt

a következő küldöttség utazik fel Budapestre:

Salacz Gyula, kir. tanácsos polgármester, Atzél Péter, Barabás Béla dr, Múlek Lajos dr, orsz. képviselők, és Szilágyi Ede dr.

Szívesen látják azonkívül a polgárság mindama tagjait, akik a küldöttségben részt venni óhajtanak, s a polgármesternél jelentkeznek.

Ugyancsak a gyászeset, illetve a temetésre való tekintetből kimondta a tegnapi közgyűlés, hogy a mai napra kitűzött rendes törvényhatósági ülést péntek délután 4 órára halasztja el.

A jegyzőkönyv hitelesítése után a közgyűlés véget ért.

A kamara részvét irata.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara következő részvét iratot intézte József főherozeg ő fenségéhez.

Császári és királyi Fenség!

Amely mélyen megrendítő fájdalmas csapás lesújtó hatása alatt, mely Fenségedet és Fenséges házat az isteni gondviselés kiszámíthatlan rendelkezése folytán érte: bátorodunk tiszteletteljes kifejezést adni a részvét és megindulás azon érzületének, mely mindannyiunkat, kik a haza és a nemzet nagy vesztességére megdicsőült főherozeg pályájához a legszebb reményeket kötöttük, betölt.

Adjon a Mindenek Ura, ki a megpróbáltatást Fenségedre reá mérni jónak látta, erőt és hitet elviselni a mérhetlen csapást és járuljon egy porszemnyivel fájdalma enyhítéséhez a kereskedést és ipart űző aradi és aradmegyei polgárok egyetemének részvéte!

Császári és királyi Fenségednek.

Aradon, 1895. évi szeptember hó 9-én.

alázatos szolgálói

Az aradi kereskedelmi és iparkamara:

Kristyóry János s. k. Dr. Marschall Lajos s. k. elnök. titkár.

Az aradi kereskedők kegyelste.

Arad kereskedői, kik minden hazafias ügynek lelkes zászlóvivői, méltó módon osztoznak az országos gyászban, elhatározták, miszerint a gyászszeretartás idején üsleteiket zárva tartják.

E dicsőretre méltó mozgalom érdekében tegnap a következő gyászkeretes körlevelet közzéttek:

Arad város hazafias kereskedőihez!

Kartársak!

Szeretett hazánk legünnepeltebb főherozegének, Ő cs. és kir. fenségének József kir.

herozegnek megrendítő gyászában minden igaz magyar őszintén osztozik.

E kegyeletünket mi aradi kereskedők is lerovandók, arra kérjük tisztelt kartárs urat, miszerint a gyász-szeretartás idején hoinap szerdán délután 4 órától 5-ig üzlethelyiségeiket zárva tartassák. Szüneteljen munkánk akkor, midőn a legmagyarabb kir. herozeg utolsó útjára kíséri, a haza igaz fájdalomára oly korán elhunyt jeles fiát.

Arad, 1895. szeptember hó 10-én.

Az Aradi Kereskedők Köre.

Az Ipartestület kegyelste.

Az aradi ipartestület előljárósága a következő részvét feliratot intézte József főherozeghez:

„Fenséges Urunk! Az aradi ipartestület előljárósága mély fájdalommal érezvén azon mérhetlen csapás súlyát, mely fenségedet és szeretett családját nemzetünk közkinccse, drága fiának elvesztése által érte; kérjük fenségedet, méltóztassék kegyesen fogadni ezen őszinte részvétünknek fájó szívéből eredő kifejezését. Maradunk fenségednek s gyászoló családjának minden időben legalázatosabb tisztelei. Az ipartestület előljárósága nevében: Nikolits Péter elnök, Kiss Ferencz titkár.”

Az udvari gyász.

A hivatalos lap az alábbiakat közli:

Legfelső rendeletre néhai László főherozeg ur ő császári és királyi fenségéért az udvari gyász szerdától, folyó évi szeptember hó 11-ikétől fogva tizenkét napon át fog viseltetni, a következő változással: az első hat napon, szeptember 11-től bezárólag szeptember 16-ig a mély gyász, a további hat napon pedig, szeptember 17-től bezárólag szeptember 22-ig a fél gyász.

Eltemetés.

Szerdán, szeptember hó 11-én 4 órakor délután lesz az ünnepélyes temetés.

E gyászszeretartáshoz a fűnebtől órában a miniszterek, ország zászlócsói, az udvari méltóságok, a tábornoki és tisztikar, a magyar országgyűlés két házának elnökségei, Budapest székes- és főváros küldöttsége s a többi küldöttségek, továbbá a főudvarmester helyettes, a szolgálattevő két kamarás s az elhunyt szolgaszemélyzete a vár-kápolnában gyűlnek össze s elfoglalják a számukra kijelölt helyeket.

A legfelsőbb uraságok a szeretartás kezdete előtt a felső négyszög oldallépcsőin át a presbyteriumban elkészített helyekre vezetnek.

A ravatal két oldalán állanak:

hat arcier testőr,
hat magyar testőr,
nyolcz nemes apród,
négy komornyik,

szédével. Julia tetszelgett magának avval, hogy az urnó: adja a kastélyban, viselkedésében egészen nagyvilági hölgy volt; büszkén emlegette Rinaldó előtt az elmúlt idők fényét, mintha csak őt is illette volna az. Bizalmaskodva elmondott neki mindent, s mit Ghitától hallott, beszélt neki Zsófia grófnőről, arról a nemes nőről, akit mindenki szeretet, tisztelt.

Rinaldó dobogó szívvvel, nagy érdeklődéssel hallgatta Juliától az emlékeket, nem titkolva megindulását: előtte eddig ismeretlen részletek elbeszélése közben, de mindenek fölött elvakította a leány ragyogó fényes szemének lángja, melyeket oly szerénytelen kacérsággal szegezett reá. Ez Rinaldót felbátorította, hogy szerelmes, hízegő szavakat sugogva szakítsa meg beszédjét s ő társadalmi állásuk különböző voltánál fogva bár szívesen hallotta az ily szavakat, asszonyi ravaszszággal mosolyogva, tréfálva özeloztatott helyzetük végtelen különbségére, mely nem engedi meg, hogy egy szegény masamód leányt szeressen.

Rinaldó érzélgő, regényes lelkülete ezzel meg volt sértve, és mert valami ábrándos, meghatározhatatlan, költői képzetet alkotott magának a szerelemről, védekezett az ellenvetések ellen, melyek egészen elkedvetlenítették: s beszédjében teljesen elragadtatta magát ama szenvedélyes, szónoki formáktól, melyekben annyi titkos ígért rejtezik, s a me-

lyeket Julia behunyt szemekkel, hitetlen, kihívó mosolyra nyílt szájjal hallgatott.

Erre a lejtőre térve aztán Cesarioról kezdett beszélni, az ő folytonos figyelméről, végtelen udvariasságáról, elmondta, hogy órák hosszat szívesen várt reá a templomban, az utoza sarkán, virágokkal szórja be reggelenként ablakát; ő aztán felkelés után összeszedi, kebelére tűzi azokat, s úgy indul munkára. Fitogtatott félelemmel mutogatta meg Cesarinó leveleit, melyeket időnként irt. Hosszu, kusza vonásokkal teleirt papirlepedők voltak azok, telve szerelemmel, ígértekkel.

Rinaldó kíváncsian olvasta végig a leveleket, áthatva az érzelmek őszinteségétől, hanem azért arcát jóakaratu kicsinylésre rándította.

— Tudom, tudom, hogy hibásan vannak írva! — szólta a leány — de hát ő szegényke csak nem is tanult annyit mint ön, mi? Ezzel haragosan vette vissza a leveleket, az elfonyadt virágokat, a hajfűrtöket s magára hagyta Rinaldót, vissza-vissza tekintve mintha az agyában forgó gondolatokat akarná kutatni. Rinaldó valóban ajkait harapdálva, meg-szégényitve elmerülten gondolkozva maradt ott. Féltekeny volt Cesarinora udvarlásaiért s mégis restelte e féltekenységét. Ő nem lehet féltekeny egy suhanozra, egy mesterlegényre, foltozó vargára! Hiszen tulajdonképen, ha úgy akarná, Julia nem is gondolna többet Cesarinora. Csak egyszer nyílt, őszintén, el-

határozottan kell szólani... Miért is habozott? ... Mi is tartóztatta vissza, hogy szerelmét bevallja? És ő talán csak e nyilatkozatot várja!

Rövid küzdelem keletkezett Rinaldó lelkében. Képelete messze járt, futva járta be sok évek folyását. Ha komolyan, igazán szerelmes Juliába, akkor valamikor egyszer nőül kell vennie. Ő nőül vegye Juliát, a kalapos leányt, egy kóbor, házaló leányt, családjá szolgáloját! ... Ah! ... Borzasztó dolognak tűnt ez fel előtte, még csak a gondolatra is halálra ségyelte magát. Mit szólna atyja? a rokonok? Botrány lenne a végel... Pár év múlva betegezi tanulmányait, az életbe lép, jól jövedelmező tisztos hivatalt fog kapni valahol az állam szolgálatában. Üzleti ügyeknek szenteli magát, vagy az emberi hivatalás valamely más nemesebb ágának! ... Nem, nem, Julia neki csak játékszer lehet, komoly, tartós szerelem köztük nem létezhetik, még csirájában el kell azt fojtania! Julia semmi esetre sem lehet neki több kedvesénél! ... Amde az Ottolini nevet a Piccalugaéval beszenyezni... ssha!

Rinaldó nem ismerte még az életet s szeretett önmagával vitatkozni képzeletbeli dolgok, a titokban olvasott regények benyomásai alapján. Az életnek csak ragyogó, égető, csábító visszfényét érezte s szeretett elmerülni ábrándjaiba.

(Folytatás következik.)

négy csatlós.

Nyolcz darabant testőr s nyolcz lovas testőr a templomnak kijáratánál a kriptá felé foglalnak helyet.

A pontificans az egyházi segédlettel a gyászravataltól oldalt áll.

Most következnek az ünnepélyes beszételek, mire az énekesek a liberát éneklék.

Astán fölemelik a koporsót és gyászimák mellett a templomon át a kápolna udvarán keresztül a kriptába leviszik.

Elöl lépdelnek ez alkalommal:

egy udvari őrök,

a pontificans az egyházi segédlettel, továbbá

egy kamarai őrök.

A főudvarmester-helyettes és a két kamarás a koporsót követik.

A testőrök és nemesapródok a koporsó oldalkíséretét képezik, de a kriptá bejáratánál a dkamarai és udvari őrökkel hátra maradnak.

A kriptában ismételt beszételek megyébe.

Az imák végeztével a főudvarmester-helyettes a váraki plébánosnak átadja a holttestet és felügyeletére bizza, mire aztán mindenki a kriptából eltávozik.

A főváros gyásza.

A magyar székes főváros gyásza az elhunyt magyar hercegi halála felett napról-napra impozansabban nyilatkozik. Alig van ház a fővárosban, a melyre gyászlobogót ki ne tűztek volna. — A belváros boltkirakatait gyászdrapériákkal diszitették és a legtöbb helyen kitették a főherceg gyászkeretes arczképét; a bolti lámpákat igen sok helyen fekete fátyollal vonták be.

A főváros nyilvános helyein is meglátszik a gyász hatása: sok helyen, a hol naponkint zeneszó mellett szoktak mulatni az emberek, elhallgatott a zene és csütörtök előtt nem is fog hangzani. Mindenfelé a szerencsétlen főherceg tragédiáját tárgyalják az emberek és a hol ez szóba kerül, a legigazabb részvétnek és hazafiai bánatnak a kifejezéseit lehet hallani a nagy veszteségről. A szent-györgy-téri főhercegi palota előtt folytonosan csoportosulnak az emberek és igen sokan igyekeznek bejutni a palotába, hogy legalább a koporsóját láthassák a népszerű hercegfinek. De a kiadott parancs szerint a ravatalhoz senkit sem bocsátanak fel; csak különös utasításra tesznek e tekintetben kivételt, mint az alosuthi iparos ifjak héttagnu küldöttségével, a mely koporsót hozott a főherceg ravatalára s a melynek maga József főherceg adott engedélyt arra, hogy a ravatalhoz járulhassanak. A palotában különben nagy a sürgés-forgás; egyre-másra jönnek a bérkocsik és magánfogatok, a melyek ismert notabilitásokat, magasrangú katonákat hoznak, akik bemennek a palotába, hogy a résztvevőkre felírják a nevüket.

Délelőtt 10 órára a palotában Loebenstein kormánytanácsos cerimóniamester és Vésoey báró főudvarmester értekezletet tartottak, a melyre a katonaság képviselőiben Lóbkovitz herceg hadtestparancsnok, a rendőrség részéről pedig Gyálókay rendőrtanácsos volt hivatalos. Ezen az értekezleten Loebenstein lovag közölte a főherceg holttestének átszállítására, kitételére és eltemetésére vonatkozó dispozicióit s azokat írásban is kiadta az értekezleten megjelenteknek.

A főváros virágkereskedéseinek kirakatai telvék a szebbnél-szebb koszorúkkal és koszorúkra való szalagokkal, amelyeket a hatóságok, egyesületek és magánosok rendeltek meg a főherceg ravatalára. A várbeli táviróhivatalból minden negyed órában egész csomó részvét-táviratot visznek a kihordók a főhercegi palotába, a hol azokat a főudvarmesteri hivatal veszi át.

A temetés előtt.

— Saját tudósítónk express-levelle. —

Budapest, szeptember 10.

A főhercegi család tagjai tegnap este kilenc órákor megérkeztek, s egyenesen a várbeli palotába hajtottak. A családtagok közül a fővárosban vannak: József főherceg, Klótild főherceg asszony, Coburg Klementina hercegnő, József Agost főherceg, Augustia hercegnő továbbá Mária Dorottya, Klótild és Erzsébet főherceg kisasszonyok. A családdal érkeztek meg Batthyány Irma grófnő és Szirmay grófnő udvarhölgyek, s Szmerosányi ezredes. A főhercegi család megérkezése után a ravatalhoz ment, a hol imádkozott. Később vacsora volt, mely után nyugodni tértek.

A délelőtt folyamán oly nagy tömegben érkeztek a koszorúk, hogy a nagy számú szolgazemélyzet alig tudta azokat átvinni. A koszorúkat leginkább küldöttségek hozzák, a melyeket a főleposónél Himmel alezredes fogad. A küldöttségeknek már ma meg lehetett tekinteni a ravatalt, a melyet valóságos virágos kertté változtatott a koszorúk nagy tömege. Ma délelőtt újabb jelentek a palotában: Márfy Agost államtitkár, Andrássy Gyula gróf, Tóth Lőrinc főrendiházi tag a kir. kuria nyugalmazott tanácselnöke, Zuber József nyug. főispán, főrendiházi tag, Schiffer Ferencz pápai kamarás, a közp. kath. legényegylet elnöksége, Kupcz Odön min. tanácsos, Littmann Isidor államvasuti felügyelő, a Jézus-társasági rend tagjai, továbbá dr. Schischano N. A. bolgár udvari tanácsos stb. stb.

Erzsébet királyné remek koszorúját ma délután négy órákor viszik el a virágkereskedésből és helyezik el a ravatalon.

Koburg Fülöp herceg és Lujza hercegnő együttesen rendeltek koszorút a ravatalra. A koszorú széles zöld szalagján „Luiza“, a széles fehér szalagon „Fülöp“ felirat van. A remek virágkoszorút szintén délután helyezik el a ravatalra.

Koszorúkat helyeztek újabb még a következők:

Az országos nemzeti párt, Szapáry Géza gróf és családja, Szirmay Sarolta grófnő udvarhölgy, Reinprecht Alajos, az országos nőképző egyesület, gróf Cziráky Antal és családja, Tolna vármegye közönsége és az önkéntes tűzoltó testület.

A Szent-Zsigmond kápolnában a diszítés munkálatai igen serényen folynak s délután teljesen elkészülnek vele. A kápolna falai gyászlepellettel vannak bevonva, csupán a főoltár s a két mellékoltár áll szabadon. A hajóban jobbról balról három padsor áll, s ezek között van elhelyezve az emelvény a melyre a koporsót tenni fogják. A falakra díszes csillárokat akasztottak, melyeket a halott elhelyezése után nyomban meggyújtanak. Az egész kápolnában mindenütt László főherceg ozimerei láthatók, a melyeket a ceremónia mester hozott magával Bécsből. Ezek a diszítések a bécsi Augustinus-templom számára készültek, hol tudvalevőleg az uralkodó család temetkező helye van.

A diszítések és ozimerek középkori stílusban vannak tartva s a ozimereken latinul van felírva: „Ladislavus Archidux Austriae, mortuus die 6 aug. anno 1895.“

A halottat ma este pont fél tizkor szállítják át a főhercegi palotából a Szent-Zsigmond-kápolnába. A koporsót, mintán roppant sulya miatt egyszerűen vállon nem lehet vinni, az Entreprise emberei Szt-Mihály-lovára erő-

sítik s a magyar testőrök így fogják vállukon átvinni a kápolnába. A koporsót csak a pap-ság és a főhercegi család fogja kíséreni, még pedig gyalog. A ravatalnál felhalmozott koszorúkat az Entreprise-intézet kocsin szállítja át a kápolnába, a régi fgyvertári épület udvarán át s a menetet megelőzőleg, hogy a koszorúk ott legyenek a kápolnában felállított menyezetes ravatalon. A koporsót a főkapun viszik be és nyomban ravatalra helyezik. A holnap délután 4 órákor végbemenendő beszételek után a koporsót a jobb oldali mellékajtón viszik ki az udvarra, onnan pedig le a sírboltba.

Táviratok.

Budapest, szept. 10. (Saj. tud. táv.) A temetésen a királyt képviselő Ottó főherceg László főherceg ravatalára koszorút helyezett, szalagján a következő felirattal: „Von deinem vetter Ottó.“

Budapest, szept. 10. (Saj. tud. táv.) A szt.-györgy-téri palota elé tömérdeken zarándokolnak, s a koszorúk százával érkeznek. A vár este teljesen tömve volt emberekkel, kik megvárják az éjjeli átvitelét a holttestnek a Zsigmond kápolnába.

IDŐJÁRAS.

Legnagyobb: reggel 7 órákor 764.8 milliméter, délután 2 órákor 763.7 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órákor C° + 14.1, délután 2 órákor C° + 21.6. Szél iránya és ereje: reggel 7 órákor EN. 4. délután 2 órákor N. 5. Felhőzet: reggel derült, délután félderült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Aradmegyei virilisták.

— A csillaggal jelölteknek kétszeresen számít az adó. —

(Folytatás.)

Id. Katona József földész M.-Pécska 408 frt 45 kr, Gantner Károly birt. Uj-Szt-Anna 407 frt 61 kr, Návay Sándor birt. Simánd 405 frt 25 kr, Öreg Bartolf Arthur földész Szemlak 400 frt 38 kr, Bosnyák Imre birt. Holdmészes 396 frt 71 kr, Scher Ede regálébérlő Nagy-Halmagy 391 frt 50 kr, Medgyasszay Sándor földész M.-Egyháza 389 frt 97 kr, Temesváry Jakab birt. Arad 387 frt 58 kr, Messer Lipót keresk. Kisjenő 387 frt 49 kr, Ackermann Jakab földész Uj-Szent-Anna 386 frt, Wittmann János (Szepe) földész Elek 371 frt 31 kr, ifj. Kreidler Ferencz birt. Simánd 370 frt 36 kr, Ansländer Sándor bérlő Repszeg 369 frt 62 kr, Löwi József bérlő Borosjenő 369 frt 60 kr, Csiky Dénes birtokos Gy.-szent-Miklós 368 frt 80 kr, Csiky Kálmán Gy.-szent-Miklós 368 frt 80 kr, Singer Márton földész Elek 368 frt 18 kr, Szalai Manó bérlő Világos 368 frt 67 kr.

Id. Dónáth János birt. M.-Pécska 363 frt 41 kr, dr. Varjassy Gyula birt. Budapest 362 frt 28 kr, Barta György birt. Bokszeg 361 frt 75 kr, Ruzs István földész Ottlaka 360 frt 25 kr, Buzás Mihály földész Kurtics 357 frt 39 kr, Balló János földész Orosháza 356 frt 94 kr, Zsiros Pál földész M.-Egyháza 356 frt 68 kr, Tamasdán Szilárd földész O-Pécska 355 frt 01 kr, Ursz Miklós Kurtics 353 frt 89 kr, Rauch János földész Glogovác 352 forint 11 kr, Krausz Mór keresk. Kurtics 350 frt 35 kr, Reiner Dávid keresk. M.-Pécska 348 frt 74 kr, Zsiros György földész M.-Bodzás 348 frt 07 kr, Braun Sámuel kereskedő O-Pécska 347 frt 60 kr, Belle János közs. jegyző Kerülő 346 frt 91 kr, Bitter István keresk. Kurtics 335 frt 30 kr, Szatmáry Károly nyug. jegyző Pécska 332 frt 26 kr, Wolheim Lipót keresk. Berzova 330 frt 20 kr, Farkas Sámuel keresk. Sikló 329 frt 69 kr, Kozma György földész Mikalaka 322 frt 93 kr.

(Folytatása következik.)

IDŐJOSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Szeptember 11. —

Derült. — Szél: — Hőemelkedés.

Egy férfi véleménye.

Egy polgári férfiú ez a férfi, aki borközi állapotban vonult fel a bírósághoz, igazságot keresendő némely asszonyi dolgokba. A férfiú némi támolgás után belép a bíró elébe, Előadja a panaszt, hogy volt neki egy balkézről való felesége. Attól az őszel elvált, de ő „huz“ az asszonyhoz és szeretne „visszaválni“ hozzá, azonban nem lehet. Nem pedig azért, mert rossz dolgokat beszélnek az asszonyról. Ő ugyan nem hiszi ezt, de szeretné, ha a bíró ur, akinek szintén van magához való esze, kibizonysítaná, hogy mi igaz ebben a dologban.

— Mert — bakogja igen ékes nyelvezettel — volt nekem egy társam, aki velem dolgozott, mint például munkatárs. Hát például az is akarja az asszonyt. De meg a Dobó Jóska is akarja.

— De meg maga is akarja.

— Hát valószínűleg magam is akarom.

— Hát akkor minék vált el tőle?

— Könyörgöm, tűz az öregasszony.

Anyós-kitörés több helyeslő fejbólintással találkozván, az ember folytatja:

— Ott például az ellenkezés többre haladt, mint a békesség.

— Astán most visszavenné?

— Igen hát. De mivel például kutya lépett a kertbe, semmi szempontból nem aláshatom meg magamat.

A férfiú kedélyesen félkönyökre dőlve, spicel (tovább olyan nyelvezeten, hogy alig lehet kitudni mit akar.

— Hites felesége magának az az asszony?

A férfiú tiltakozik.

— Nem. Csak olyan szegényes egyesülés.

— Hát miért nem keres magának hites feleséget?

Az ember nagyot néz maga elé, idegesen motoszkál a kabátja zsebében s nagyokára vágja ki alapigazság gyanánt.

— Tekintetes bíró ur...

— No?

— Az asszony jó... De csak elcsere...

HIREK.

Szeptember 11. Szorda. Róm. kath. naptár: Próbus. — Protestáns naptár: Jácint. — Görög-keleti naptár (augusztus 30.): Sándor. — A nap két 5 óra 35 percakor, nyugszik 6 óra 20 percakor.

Szabadságharosi emléktárgyak országos mázema (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 2—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

— Személyi hírek. Fábrián László főispán és Szalacsony Gyula kir. tanácsos polgármester ma reggel a gyorsvonattal Budapestre utaztak, hogy László főherceg temetésén a várost, illetve a megyét képviseljék.

— József főherceg az aradi izr. nőegylet részvételtáviratára tegnap a következő távirattal felelt: „Izraelita nőegylet. Arad. Őszinte köszönetet mondok a nőegyletnek az oly szíves részvételért. József főherceg.

— Nem lesz kihallgatás. Több oldalról hozsánk intézett kérdésekre felelve, tudatjuk, hogy a király ő. felsége sem Kolozsvárt, sem Bánffy-Hunyadon általános kihallgatásokat nem fog adni.

— A képviselőválasztók névjegyzéke. Arad város központi választmánya tegnap délelőtt tíz és tizen órákor Fábrián László főispán előnökietés alatt ülést tartott. Az ülésen ama felszólalásokat intézték el, melyeket a jövő évi választók jegyzékéből kimaradt polgárok adtak be.

— Az aradi postásikkasztó. Előzőtt három esztendővel az aradi postahivatalnál rejtélyes módon tízezer forintot sikkasztottak el. A rendőrség azóta folyton nyomozott, míg végül a helyes irányban folytatta kutatásait, úgy, hogy ma a sikkasztással gyanúsított egyénnel szemtől-szembe áll. Az illető Kormon Gyula, volt postaszolga, később waggongyári munkás, aki hirtelen, megmagyarázhatlan módon jutott pénzhez, s üzletet nyitott Aradon

a Templom-utcában. Az illetőt és öccsét rég idő óta figyeli a rendőrség s most már a kihallgatása folyik. Kormon azonban tagad, azt állítja, hogy vagyonát tisztességes uton szerezte. Az esetről egyelőre nem közölhetünk többet a vizsgálat érdekében.

— A város közgyűlése sorrendjéhez. A folyó év szeptember 13-ik napjára elhalasztott rendes havi közgyűlés sorrendjére még kitézetett: 35. A n. y. m. magy. kir. belügyminiszter ur rendelete Arad szab. kir. városnak a dévai kerület állami anyakönyvi felügyelőjének hatósági terület köréből való kivonása tárgyában. 36. Arad megye főispánjának átirata a „fehér kereszt“ országos lelenczház egyesület megkeresésére az egyesület támogatása és évi segélyben való részesítése iránt. 37. Az Arad városi ipariskolai bizottság előterjesztése az ipariskola tantestületében megüresedett helyek betöltése tárgyában. Arad, 1896. szeptember hó 10-én. Kiadta Institoris Kálmán főjegyző.

— A vármegyei tisztviselők f. hó 24-én délelőtti 10 órákor, országos értekezletet tartanak Pestvármegye közgyűlési termében. Ezen értekezlet tárgyai lesznek: 1. Egy állandó országos bizottság alakítása, amelynek az lesz a feladata, hogy a vármegyei tisztviselők érdekeit szemmel kísérje és azokat megvédje; 2. a legégetőbb sérelmek megbeszélése és azok orvosására alkalmas lépések megállapítása és megtétele. Az orsz. értekezlet előkészítésére kiküldött bizottság az értekezlet egybehívásának indoklására ezeket közli:

Általánosan tudva van, hogy a vármegyei tisztviselők az utóbbi években mily mostoha bánásmódban részesültek. Ezen bánásmódra bizonyára nem szolgáltak rá, sőt ellenkezőleg mindenképen azon voltak és vannak, hogy mind terhesebbé és bonyolultabbá való hivatásuknak a lehetőség szerint teljesen megfeleljenek. A velük szemben gyakorolt eljárásnak nem is lehet más oka, mint az, hogy helyzetük gyökeres rendezése a közigazgatás reformjától tétetett függővé.

Azonban nem lehet kétség az iránt, hogy a közigazgatás reformjának kérdése a közel jövőben nem fog megoldást találni, már pedig a vármegyei tisztviselők jelenlegi helyzete tarthatlan.

Ez okból láttuk szükségesnek az országos értekezletnek eddigelő 41 vármegyei tisztikara által pártolt eszméjét fölvetni és az értekezletet a föntjelzett időre egybehívni.

— Leszakadt parkányzat. Súlyos baleset történt tegnap az aradi polgári tükörépítési építési vállalkozásnál. A második emeleti fő parkányzat Andrassy-térre néző része nem lévén eléggé megkötve, leszakadt, s az ott dolgozó Karaszék Ferencz köműves legényt megsebesítette. E sérülés azonban nem oly súlyos, mint az, amelyet Rosner Menyhért, kereskedősegéd szenvedett. Az illető, a Nagy Farkas alanti üzletének ajtajában állott, midőn a második emeletről lezuhanó tégladarabok oly súlyos sebeket ejtettek rajta, hogy ő maga eszméletlenül terült el a földön. Súlyos betegen szállították lakására, hol gondos ápolásban részesítik.

— Az éjjeli tüzesetek. Az elmúlt éj folyamán két tűzilárma zavarta meg a lakosság nyugalmát. Az egyik tüzeset a Vécsey utcában volt, ahol eddig még ismeretlen tettes gyújtotta föl özv. Pintér Balázsné házat. A szalmafödélű háziko eresze az utcára nyulik s itt adott alá tüzet az asszony valami rosszakarója. A nyomozás folyik. — A másik tűz már sokkal nagyobb volt, mint emez, melyet még csirájában elfojtottak. A Trombita-utcában gyulladt ki Schrodt Lajos, ismert szociálista lakháza, melynek tetőzete teljesen leégett. Az idejében megjelent tűzoltóság elfojtotta a püszítőt elemet s — mint hogy az épület biztosítva van — a kár csupán a szomszédság által mentés végett kihurcolt, de összetört butorok összegéig terjed.

A rendőrség részéről Bamer István rendőrhadnagy jelent meg a tüzeset színhelyén.

— A szegedi főigazgató és a makói új gimnázium. Érdekes kanapé processzus folyik a szegedi tankerületi főigazgató és a makói városi hatóság között. Platz Bonifác tankerületi főigazgató, Molnár Albert makói tanárt nem vette be az új gimnázium tanári karába. A makóiak azonban ugylátszik, nagyon kedvelik Molnár Albertet és minden áron szeretnék, ha a főigazgató, ez ügyre vonatkozó elhatározását megváltoztatná. A „Maros“ annyira fontosnak találja ezt, hogy már vezércikkben is foglalkozott Molnár Albert mellőztetésének kérdésével, legutóbb pedig a gimnáziumi bizottság határozta el, hogy kérelmet intéz Platz Bonifác tankerületi főigazgatóhoz a mellőzött tanár érdekében. A kérelem előterjesztésével Kristóffy József megyei főjegyzőt bízta meg a bizottság, ki e végett e napokban megy át Szegedre. Az új gimnáziumot szeptember 15-én nyitják meg.

— Ertesítés. Van szerencsém az aradi ke-rekpar cluo tagjainak szives tudomására hozni, hogy a választmány határozatából kifolyólag szeptember 12-ére (osütörtökre) tervezett lampionos menet László kir. herceg ő Fensége gyászszertartására való tekintetből szeptember hó 14-ére (szombatra) elhalasztatik. Vagy el Géza titkár.

— A cizkuszigazgató magyar polgár. Az Aradon időző Henry-féle cizkusz igazgatója tegnap Ujvidékre utazott, ahol a magyar állampolgári esküt letette. Az igazgató különben Ujvidéken háztulajdonos, s régi óhajta volt magyar honpolgári kötelékbe lépni.

— A cselédek visszakisértetése. Eddig a szolgálati helyről engedély nélkül eltávozott cselédeknek az 1876 XIII. t. c. 57. §-án alapuló visszakisértetésének költségét a csendőrségi alap fizette. A belügyminiszter mint a „Lendőri Lapok“ írja, ezt a kérdést most akként szabályozta, hogy a visszakisértetés most a gazda költségeire történik, a kinek azonban visszakereseti joga van, mi cselédekkel szemben fennmarad. A csendőrségi alap osakis a bűnvizsgálat költségét fedezi.

— A gyűjtőgető. Egy közéletű, fekete korszakú izr. egyén Arad vármegye pécska i-járásában hamisított engedélyvel gyűjtőgetett. Engedélyének ez a czime volt: „Kövér Sándor német bolyi illetőségű szürtakács tűzkárosult.“ A derék szürtakács ur nemcsak Szily László baranya megyei alispán aláírását hamisította az engedélyén, de sőt Baranya vármegye pécskáját is megpróbálta imitálni, a mi pedig neki nem sikerült és így a gyűjtőgető urnak nyomára jöttek, s Baranyavármegye főjegyzője felhívta a hatóságokat, hogy feltalálás esetén a kir. ügyészszeghez szállítsák.

— Névmagyarosítás. Dr. Hirschman László aradi illetőségű budapesti lakos vezetőknének „Hámori“-ra kért átválttatását a belügyminiszter megengedte.

— Lopott lovak. Az elmúlt héten Rieger András új panáti lakos és néhány társának kárára hat lovat loptak el eddig ismeretlen tettesek. Hosszas nyomozás után a csendőrség ráakadt a lovakra a kurticsi illetve aradi határban. A tolvajok valószínűleg özigányok voltak.

— A „holttest a síneken“ című tegnapi hírünket — hivatalos értesülés szerint — oda dementáljuk, hogy a mezőhegyesi vonat nem gázolt agyon senkit, csupán egy részeg embert megsértett. A seb igen jelentéktelen.

— Korrepetitornak ajánlikozik az iskolaidény tartására elemi iskolás, vagy gimnáziumi tanuló mellé, egy papi pályát végzett és kitéző bizonyítványokkal rendelkező fiatal ember, aki különösen a latin nyelvben nyújthat alapos oktatást. Bővebbet a szerkesztőség.

— Nyilvános köszönet. Özvegy Roth Lipótne urad boldogult Spiegl Lipótne uró ravatalára szánt kossora megváltása fejében 10 forintot sziveskedett az izraelita árvaház javára adományozni, mely nemesszívű adományért hálás köszönetét fejezi ki Bing Vilmos, elnök.

GYÁSZROVAT.

† Bihacay Gusztáv, aradi magy. kir. posta-és távirda-szolga, tegnap délelőtt meghalt. — Temetése ma délután 6 órákor lesz a posta-épületből.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) „Az Aradi Torna-egyesület“ választmánya f. hó 9-ikén tartotta meg szeptember

havi gyűlését, melyen Bobitsék Agoston dr. elnöke alatt: Avarffy Ferencz Steinitzer Pál dr. Major Rezső, Szilárd Győző, Wagner Rezső dr. Kőműves József, Matusik Márton, Vangyel Géza és Nagy Sándor választmányi tagok voltak jelen. Mielőtt a napirendre kitért ügyek tárgyalásába kezdett volna a választmány, Bobitsék Agoston dr. elnök fájdalmas szívvel emlékezett meg ama megrendítő csapásról, mely a magyar nemzetet s annak minden tagja által a bálványozásig szeretett József kir. főherceget felejthetetlen fiának László kir. főherceget gyászos elhunytával érte. Indítványozta, hogy a választmány a legmagyarabb kir. herceg halála felett érzett hazafüli fájdalmát és mély gyászát jegyzőkönyvileg megörökítse s Ő Fenségeshez József főherceghez és fenséges családjához az „Aradi Tornaegyesület” nevében részvétiratot intézzen. Ezen indítványt a választmány egyhangulag és helyeslőleg elfogadta s megbizta a titkár, hogy a részvétiratot haladéktalanul utnak indítsa. Felolvastatott a legutóbb tartott választmányi gyűlés jegyzőkönyve, melynek tartalma észrevétel nélkül vétetett tudomásul. A működő tagok sorából a pártolók közé átléptek: Rákosi Flóris, Herczog Sándor és dr. Weidenfeld István. Gróf Csáky Albin volt vallás- és közoktatásügyi miniszter azon alkalomból kifolyólag, hogy az Aradi Tornaegyesület őt a magyar testgyakorlat terén szerzett bokros érdemeiért átiratilag üdvözölte, következő nagybecsű levelet intézte: „Nagyon tisztelt egyesületi elnök ur! Fogadja ön személyesen, valamint a vezetése alatti egyesület legmelegebb köszönetemet azon szíves megemlékezésökért, mely f. évi július hó 6-ikán 106. sz. alatt kelt levelökben kifejezést talált. — Nagyon örvendék annak, hogy a torna-ügyben és általában testi-nevelés körüli miniszteri kezdeményezéseim az önké nézeteivel öszeváltak; — amde nagy szükségem is volt arra, hogy megértésem és támogattassam, minthogy különben kárba veszett volna egész törekvésem. — És így ha érdem van abban, mi az utolsó években e téren eléretett, annak az érdemnek egy jelentékeny része önökre is hárul, kik teljes odaadással és fáradhatlan buzgósággal hordták fel és ültették át a gyakorlati életbe az általam contemplant ujjításokat. Hazafüli üdvözlettel vagyok Szepes-Mindszenten, 1895. július hó 12-ikén tisztelt elnök urnak kész szolgája: Gróf Csáky Albin, Kőműves József pénztárnok július és augusztus havi jelentését következőkben terjesztette elő: július havi maradvány 2648 frt 96 kr., jul. és aug. hónapban befolyt 232 frt, összesen 2880 frt 96 kr., jul. és aug. hónapban kiadás 80 frt, maradvány 2800 frt 96 kr. és pedig takarékpénztári könyvek szerint 2716 frt 2 kr. kézi pénztárban 84 frt 94 kr., összesen 2800 frt 96 kr. A pénztárnok jelentése tudomásul vétetett. Olvastatott Kollár Lajos budapesti (budai) tornaegyesület elnökének levele melyben tudatja a választmány-nal, hogy az ezredéves ünnepélyek alkalmával Budapesten tartandó torna- és sport ünnepélyek tárgyában alakult rendező bizottságban az aradi tornaegyesület képviselőjét örömmel elfogadta. Titkár művezető felolvasta Dr. Klavovits János kultusz miniszteri tanácsos átiratát, melyben a millénium alkalmából rendezendő torna és sport kiállításban való részvételre szólítja fel az aradi tornaegyesületet. A választmány ezen felhívást kiadta Nagy Sándor titkár-művezetőnek s megbizta őt, hogy a kiállítandó tárgyak jegyzékét állítsa össze s erről az illető szakbizottságot kellő időben értesítse. Titkár-művezető jelentése kapcsán kimondja a választmány, hogy a torna-évad a lyozeumi tornacsarnok renoválása miatt ez idő szerint még nem nyitható, s mint azonban a javítások befejezettek, s torna-órák azonnal megkezdődnek, miről az egyesület tagjai hírlapilag értesítettek. Végül elhatározta a választmány, hogy szeptember 22-ikén a világios vármokhoz s onnan a hegyszerinzen keresztül Gyorokra kirándulást rendez. Ezután a folyó ügyek letárgyalásával a gyűlés véget ért.

(*) Az aradi ipartestület előljáróságának hétfőn délután 5 órakor tartott ülését Nikolits Péter elnök megnyitva, kegyetlen szavakban emlékezett meg azon mérhetlen csapásról, mely legszeretettebb főhercegeinket s egész nemzetünket érte — annak László nevű fia elhalálozása által s egyben in-

ditványozta, hogy a gyászoló családnak az előljáróság mély fájdalmának kifejezése jeléül részvét iratot terjesszen fel. Az indítványhoz az előljáróság egyhangulag hozzájárulván, a felirat elkészítésével titkár megbízott. Jegyzőkönyv felolvasás és hitelesítés után titkár előterjesztette a július és augusztus havi irodai ügyforgalmi jelentéseket és pénztári kimutatásokat, melyekből az előljáróság örvendetesen vette tudomásul, hogy daczára a terhes viszonyoknak a testület jövedelmei megfelelő mérvben folynak be s a törlesztések az elnökség által pontosan teljesítettek. Az iparisikolai bizottságnak mult évről szóló jelentésénél több oldalról hangoztatott és hogy a nagyobb mulasztást elkövető tanoncokkal s azok munkaadóival szemben szigorubb intézkedések léptessenek életbe s Mihálik József alelnök indítványára kimondatott, hogy minden ily esetben kivizsgálód, hogy a mulasztást a mester követte-e el vagy a tanonc, s ha a mestert terheli a felelősség az ügy tétessék át az iparhatósághoz, ha pedig a tanonc hanyagsága okozta, ugyaz felszabaduláskor megfelelő időre büntetésből visszavettessék. Az elnökség indítványa a szállónak tűzifa és világítási anyaggal miként leendő ellátása tárgyában, elfogadtatott, valamint helyben hagyattak azon szerződési pontozatok, melynek értelmében a testületi nagyterem ez évben ismét Koronell Adolf ténctanítónak adatik bére. Körösy Mihály szállóbizottsági tag a szálló mikénti állapotáról megtévén jelentését, az előljáróság több czélszerűségi rendszabály behozatalát határozta el s örvendetesen vette tudomásul, hogy a szálló kezelés a hozzáfűzött várakozásoknak minden tekintetben megfelel. Végül Nikolits Péter elnök oktatólagos beszéde után felszabadított összesen 30 tanuló, kiknek szabadulási bizonyítványa f. hó 15-ikén Vasárnap fog kiosztatni.

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi iparos ifjak önképző és betegsegélyző egylete betegsegélyalap javára szeptember hó 14-én szombaton az ipartestület helyiségében táncozal egybekötött műkedvelői előadást rendez. Szinre kerül: „A legény bolondja.”

SZINHÁZ, IRODALOM, MŰVESZET.

Előleges színházi jelentés és bérleti hirdetés.

Mély tisztelettel jelentem Aradváros szinpartolói közönségének, hogy az aradi színházhoz szervezett dráma, vígjáték, népszínmű, opera és operette szintársulatommal az Arad városi színházban színelőadásaim sorozatát folyó évi szeptember hó 28-án, szombaton megkezdem.

Szintársulatom személyzete: Intézőség. Művezető: Rónaszéki Gusztáv. Titkár: Balassa Jenő. Szakrendező: Bács Károly, Gál Gyula, Gyöngyi Izsó, Hunyady József. Karnagy: Barna Izsó. Ugyelő: Beesky Jenő. Sugók: Bogátny Medárd, Kertész Aladár.

Előadó személyzet:

Nők: Angyal Ika, Barts Aranka Szendrine, Bácsné M. Julia, Delli Emma, Gergely Giza, Körösi Jucsi Hunyadiné, Laskódi Anna, Novák Irén, Pálfi Nina, Rostagni Irén, Rónaszékiné, Sugar Aranka, Szathmáry Rózsa, Tolnai Hermin, Tóvölgyi Margit és 12 kardalosnő.

Férfiak: Balassa Jenő, Bács Károly, Csátár Győző, Delli Henrik, Foriss Pista, Gál Gyula, Gyöngyi Izsó, Hunyady József, Mezey Mihály, Rónaszéki Gusztáv, Solyom Lajos, Szendrei Mihály, Tompa Kálmán, Tóth Elek, és 12 kardalos.

Zenekar: Krüger Károly zenekar igazgató vezénylete alatt: 19 zenész.

Műszaki hivatal: Gonda László pénztáros, Szabó László gazda és ellenőr. Műszaki alkalmazottak: I. Ruhatár: Eötvös Lajos fodrászmester, Szilágyi András főruhatárnok, Boldogh Ferencz, Bács Károly, Szathmári Sándor öltöztetők. II. Diszlettár és szinpadidiszitás: Medgyassay Géza, diszlemester és tizenkét diszító, Kley Lajos világosító, Pörge László portás és sztereopoztő. Kellékes: Ujj Ferkó három segéddel.

Bérlethirdetés. Bérlet nyitattik az itt közölt módozatok s feltételek mellett, — a szindény kezdődik 1895. év szeptember hó 28-án és tart 1896. virágvasárnapig.

Napi árak: Nagy páholy 6 frt. Kis páholy 4 frt 50 kr. I. rendű támlásszék 1 frt 20 kr. II. rendű támlásszék 1 frt, III. rendű támlásszék 80 kr.

Bérlet 180 előadásra: Nagy páholy 702 frt. Kis páholy 526 frt 50 kr. I. rendű támlásszék 140 frt 40 kr, II. rendű támlásszék 117 forint, III. rendű támlásszék 93 forint 60 krajczár.

Bérlet 90 előadásra, azaz páros vagy páratlanra: Nagy páholy 360 frt. Kis páholy 270 frt. I. rendű támlásszék 72 frt, II. rendű támlásszék 60 forint, III. rendű támlásszék 48 forint.

Bérletfeltételek: A bérlet három részletben fizetendő, és pedig: Az első részlet a bérletjegy átvételekor, a második részlet a 61-ik számú nagybérlet napján, a harmadik részlet a 121-ik számú nagybérlet napján. A bérlet annak teljes lejártáig fel nem bontható. A régi bérlő uraságok helyei 1895. év szeptember 20-án, déli 12 óráig fentartatnak, azontul mások igényei fognak kielégítettetni. Mély tisztelettel kérem fel Arad város műpartolói közönségét, hogy ezen bérlethirdetésemet figyelembe venni és szíves pártfogásukkal támogatni sziveskedjenek. Műsorom a hazai és világirodalom minden nevezetes termékét felöleli. A budapesti nemzeti és népszínház minden számot tevő újdonságát azonnal megszerzem és a leggondosabb előadásban szándékozom szinrehozni. Ruhatáram, mely teljesen új, minden korzak és nemzet jelmezeit a legteljesebb mértékben magában foglalja; ugyszintén diszlettáram a mely hírneves külföldi és hazai festők kiváló munkáiból áll, megfognak felelni az aradi közönség müigényeinek; Ezenkívül is elfogok mindent követni, hogy öszevágó érdekes előadásoka t, mindig korhözjelmek és diszletekkel hozhassak szinre. A bérlet az első előadással kezdődik. A bérlet iránt intézkedni lehet 1895. évi szeptember hó 10-től kezdve naponként, d. e. 10-től 12-ig és d. u. 3-5-ig Gonda László pénztáros megbízottamnál a színházi pénztárban.

Szinlapbérlet egész idényre 1 frt 50 kr. Szinlapra bérelni lehet Gonda László pénztárosnál és Ujj Ferencz, színész és szinlapkihordónál szinlapnyugta mellett. Kérjük a t. közönséget, hogy a szinlapbérlet iránt folyó évi szeptember 26-ig rendelkezézzék, mert a szinlapbérlet arányához képest fognak nyomtatni.

A mélyen tisztelt közönség becses pártfogását kéri

LESZKAY ANDRÁS,
szinigazgató.

* Az aradi színház primadonnája. Az egyik nagyvárad, majd egy fővárosi lap nyomán mi is megirtuk, hogy az aradi színház primadonnája ezidén F. He gy i Aranka lesz, akit mint állandó vendéget, már szerződötetett is az igazgató. Lapunk tudósítója a tegnapi nap folyamán beavatott egyénnel értekezett az ügyben, aki a fenti hírt a leghatározottabban megcáfolta, annyival is inkább — ugymond — mivel Pálfi Nina, mint primadonna a szerződést Leszka y h o z már alá is írta. Az igazgató tehát Pálfi Ninával óhajtja megnyitni a téli szezon, amely ilyen auspiciumokkal kevésbé fényesnek ígérkezik. Mindamellott, hogy az Aradon még nem látott Pálfi Nina asszony képességét előre kétségbe nem vonjuk s mindamellott, hogy a vidéki primadonna-biányt elismerjük, mindamellott kénytelenek vagyunk kijelenteni, hogy az igazgató ilyen eljárását méltányolni nem tudjuk, mert még egyrészt vele szemben a közönség mindenkor elnéző, s gavallér volt, addig az új primadonna tehetségének megítélésére kiküldött, hivatott bírálók Pálffy Nináról ezideig egyáltalán nem nyilatkoztak. Külömben majd elvállik.

* A bérletek. Gonda László pénztáros tegnap megkezdte a bérletelírásokat. Mint az első jelekből ítélni lehet a bérlet az idén is kedvezően fog sikerülni, különösen a páholyokra jegyeznek elő tömegesen új bérlők.

Apáti község jegyzői iródjában
folyó év végeig leendő alkal-
mazással

egy a román nyelvet is beszélő, jó írásu

kisegítő írnok

azonnali belépésre kerestetik.

Fizetése havi 30 frt (ellátás nélkül) és lakás.

Apáti, 1895. szeptember hó 6-án.

Keresztes Lajos

888 h. jegyző.

Eladó makktermés.

A nagyvárad i. sz. ftdő Káptalan tulajdonát képező h.-dombrovczai szálás erdők ez évi makktermése az Uradalom központi erdőhivatalánál (Nagyvárad, Barátok-utca 804. sz.) szeptember hó 12-én d. u. 3 órakor nyilvános szóbeli árverésen eladandó. Az árverési és eladási feltételek ugyanott megtekinthetők.

Szabó Ferencz

urad. igazgató.

890

3112/895. tkv.

895.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kisjenői kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Aradmegye gyámpénztára végrehajthatónak Kirila György végrehajtást szenved elleni 91 frt 38 kr tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében (a kisjenői kir. járásbíró) területén levő Aradmegyében fekvő, a székudvari 327. sz. tjkvben foglalt A + 1, 2, 4, 6, 7, 9, 11, és 12. rsz. alatt felvett beltelkes ház és külállományu földből álló ingatlanra az árverést 1896 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1895. évi október hó 3-án délután 11 órakor Székudvár községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 186 frt 60 krt készpénzben vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kisjenői kir. járásbíró mint tkvi hatóság, 1895. július hó 15-én.

Tulcan

kir. aljbíró.

10708/895. k. h.

Hirdetmény.

Jellinek és Schlésinger aradi fa kereskedő czég az Arad városától bérbe vett s az élőviz csatorna, nagyvárad ut, valamint a Part utca által határozott 636 □-öl föld területen, tűzifa raktárra telepengedély iránt folyamodván az 1884. XVII. t. cz. 27 §-a értelmében a telepengedély tárgyalására határidőül f. évi szeptember hó 7. napjának d. u. 5 óráját kitűzöm s arra az értekeltek ez uton is azzal hivatnak, meg, hogy a telep helyszínrajza a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál f. évi szeptember hó 6. napjáig bármikor a hivatalos órák alatt megtekinthető s a netáni észrevételek ugyanott írásban, előszóval pedig a helyszín megtehető, mert a mennyiben köztekintetek gától fog fel nem merülendnek, a telepengedély az idézett törvény 30 §-a értelmében ki fog adtatni.

Arad, 1895. augusztus 30.

Sarlot Domokos

főkapitány.

18254/1895.

Hirdetmény.

Közhírré teszük, miszerint a nagymélt. m. kir. földművelésügyi miniszteriumnak 59560/95. sz. kelt rendeletével, tekintettel a kőbányai sertéspiaczon levő összes sertések kedvező egészségi állapotára megengedtetik hogy ezen sertéseket a kőbányai sertéspiacz állategészségügyi rendtartása, valamint a belföldi forgalom szabályozására és ellenőrzésére nézve fennálló állategészség rendőri szabályok betartása mellett azonnal leendő levágásra az ország bármely vasuti állomással bíró helyére szállítani lehessen.

Ezen sertéseknek vasuton történő elszállításánál a rendeltetési hely hatóságát a hivatal főnöke a sertés szállítvány indításáról a fél költségére esetről-esetre táviratilag értesíti, mely táviratnak a feladó és címzett nevét, a sertések darab számának és rendeltetési helyének pontos megjelölését is tartalmaznia kell.

A rendeltetési helyre való megérkezéskor a sertések a levágás helyére kizárólag szekereken szállítandók, és e szekerek minden szállítás után forró luggal teljesen lemosandók.

A fővárosba és közvetlen környékére kocsi-kon történő elszállításnál a hivatal a rendeltetési hely hatóságának írásbeli értesítést fog küldeni melyet és a sertések levágatása után a levágatás megtörténtének tanúsítása mellett a hivatalnak azonnal visszaküldeni köteles.

Arad, 1895. évi augusztus hó 20-án.

A városi tanács.

656/1895. gazdsz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a jelenleg Farkas Izsák által haszonbérlet Gáj, Orovil-utczai 37. és 38. üres teleknek 1895. évi október 1-től kezdve 3 egymásután következő évre való bérbeadásairánt folyó évi szeptember 16-án d. u. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár 100 frt évi bér.

Bánompénzüli leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban. Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székének 1895. évi szeptember hó 2-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay

aljegyző.

10476/895. k. h.

Végzés.

Arad sz. kir. város polgármestere mint II-od foku állategészségügyi hatóság 1568/kt. p. m. sz. a. kelt határozatával a szarvasmarha állományban fellépett száj és körömfájás járványát megszüntnek nyilvánította, melynél fogva 9219/kt. sz. a. végzésemmel elrendelt zárlatot feloldotta.

Ennélfogva a midőn Arad sz. kir. városba a hasított körmű állatokkal való közlekedést, a birkás dülöi legelőnek felszabadítását valamint az eddig eltiltott heti marhavásárnak megtartását szabadnak nyilvánítom egyuttal Otvenes, Szt.-Lányfalva, Kis-Pereg községekből sertés orbáncz miatt, Krassó-Szörény és Békés megyékből sertésvész miatt sertéseknek, Mondorlak, Glogovác, Taucz, Liváda-puszta, Györök, Világoshoz tartozó, Bohus birtok, Simánd, Mikalaka, Kujed, Csésér, Uj-Panát, Otvenes, Kis-Szent-Miklós, herczeg Sulkovszky Kerek községhez tartozó uradalmi major, Mácsa községhez tartozó Uj-topilla és Abrányi-puszta, Tóvis-egyházi puszt, Lippa, és Kurtakér községekből, mint a hol a ragadós száj és körömfájás járványszerűleg fellépett, hasított körmű állatoknak valamint szálás takarmánynak Aradra való behozatát megtiltom.

Aradon, 1895. augusztus 18.

Sarlot Domokos

főkapitány.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumnak 51471/95 sz. a. kelt magas rendelete alapján közhírré teszük, hogy az országos honvédségélyző egyesület felügyelő bizottsága f. évi május hó 16-án tartott ülésében hozott és a m. kir. Miniserelnök ur által jóváhagyott határozata szerint az 1848/49-iki honvédségi szolgálat igazolhatására 1895. évi október hó 1-ig terjedő záros határidő tüzetett ki oly formán, hogy oly nyugdíjazási és segélyezési kérvények, melyben a tényleges honvédségi szolgálatot igazoló teljes hitelességű és a fentemlített záros határidőn belül kiállított bizonyítékok nem mellékeltek, figyelembe vétetni nem fognak.

Arad, 1895. évi július hó 9-én.

A városi tanács.

10918/1895.

Hirdetmény.

Az iparhatósági megbizottak újbóli válasza céljából az 1884: XVII. t. cz. 172 §-a értelmében kiadott 52211/885 számú földművelés, ipar és kereskedelemügyi m. kir. miniszteri rendelet alapján Arad szab. kir. város területén levő összes önálló kereskedők és iparosok névjajstrom összeállítván, az jelenleg a rendőrkapitányi hivatal iparügyi osztályánál közszemlére kivan téve, miről is az értekeltek azon észrevétellel értesítetnek, hogy az összeállítás ellen emelhető felszólamlások f. évi november hó 30 ikáig ezen ipar írásban adandók be.

Kelt Aradon, 1895. évi augusztus hó 31-én a kapitányi hivatal, mint I-ső foku iparhatóság.

Sarlot Domokos

főkapitány.

Magyar kir. államvasutak.

52455/95. hrsz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a folyó 1895. évben szükséges megmunkált kocsi tengelyek szállítását biztosítani óhajtván, aziránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó év szeptember hó 20-án déli 12-órától betérjesztendők, a bánatpénz pedig folyó év szeptember hó 19-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén a különleges szállítási feltételek, valamint a rajzok, a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár beszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrást-ut 75.) megtekinthetők.

Budapest, 1895. aug. hóban.

Az igazgatóság.

10426/1895.

Hirdetmény.

A vámdíj mentességre jogosítottaknak az 1890. évi I. t. cz. 99. §-a értelmében megfelelő hivatalos igazolvánnyal kell birniok s azt a vámvezető kívánatára felmutatni tartoznak. Azok pedig, kik ilyenre jogosultsággal nem birnak, illetve ezt igazolni nem képesek, vámdíjat kötelesek fizetni, mivel ellen esetben a fentebb idézett törvény 143. §-a alapján a vámdíjnak tiszteres összegében marasztaltatnak el.

Figyelemztetem ennél fogva mindazokat, akik vámdíjmentességre jogosítvák, hogy ezen körülményt és pedig Arad szab. kir. város területére a 35329/91. számú kereskedelemügyi m. kir. miniszteri rendelet értelmében a rendőr kapitányi hivataltól beszedendő igazolvánnyal a vámszedő felhívására a már említett következmények terhe alatt igazolni tartoznak.

Arad, 1895. augusztus 14-én.

Sarlot Domokos

főkapitány.